

Seat No. : _____

JD-113

July-2021

B.A., Sem.-VI

CC-313 : Sanskrit

(तर्कसंग्रह)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

सूचना : (1) विभाग-1मांथी कोर्षपण त्रण प्रश्नोना उत्तर ढणो.

Instructions : Answer any **three** questions from Section-1

(2) विभाग-1मां ढरेक प्रश्नना गुण सरभां छे.

The marks of each question of Section-1 are the same.

(3) विभाग-2मां प्रश्न 9 इरजुयात छे. तेमांथी कोर्षपण आठ प्रश्नोना जवाब आपवा इरजुयात छे.

Question 9 is mandatory in Section-2. To answer any **eight** of them is mandatory.

विभाग – 1 (Section – 1)

1. नीयेना सूत्रो सभजवो : 14

Explain the following सूत्र: :

- (1) आप्तवाक्यं शब्दः ।
- (2) रूपरहितस्पर्शवान् वायुः ।

2. नीयेना सूत्रो सभजवो : 14

Explain the following सूत्र: :

- (1) उपमितिकरणम् उपमानम् ।
- (2) संस्कारमात्रजन्यं ज्ञानं स्मृतिः ।

3. प्रमाण् अटले शुं ? ते सभजवी प्रत्यक्ष प्रमाण् विशे सविस्तार नोध ढणो. 14

What is 'प्रमाण' ? Write a detailed note about the 'प्रत्यक्ष प्रमाण'.

4. હેત્વાભાસ એટલે શું ? કોઈપણ બે હેત્વાભાસ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
What is 'हेत्वाभासः' ? Explain any two 'हेत्वाभासः' including examples.
5. અન્નંભટ્ટ અનુસાર સાત પદાર્થો સવિસ્તર સમજાવો. 14
Explain the 'सप्तपदार्थाः' in detail according to 'अन्नंभट्ट'.
6. દ્રવ્યનું લક્ષણ આપી, નવ દ્રવ્યો વિશે નોંધ લખો. 14
Give a feature of 'द्रव्य', write a note about nine 'द्रव्य'.
7. અન્નંભટ્ટના જીવન, સમય અને કવન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 14
Write a detailed note about life, date and works of 'अन्नंभट्ट'.
8. ટૂંકનોંધ લખો : 14
Write short notes :
- તર્કસંગ્રહસ્ય – મંગલશ્લોકઃ ।
- અભાવઃ ચતુર્વિધઃ ।

વિભાગ – 2 (Section – 2)

9. નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (કોઈપણ આઠ) 8
Answer by selecting the appropriate option from the following : (any eight)
- (1) દ્રવ્યો કુલ કેટલાં છે ?
(a) 9 (b) 8 (c) 10 (d) 7
- (2) વાયુના કેટલા પ્રકાર છે ?
(a) 6 (b) 5 (c) 7 (d) 8
- (3) પૃથ્વીનો પ્રમુખ ગુણ કયો ?
(a) સ્પર્શઃ વાયુઃ (b) ઊષ્ણઃ આપઃ
(c) ગન્ધવતી પૃથ્વી (d) શબ્દગુણમ્ આકાશમ્
- (4) આસ્તિક દર્શન કેટલા છે ?
(a) 9 (b) 7 (c) 6 (d) 3

- (5) સામાન્ય કેટલા પ્રકારના છે ?
 (a) 6 (b) 5 (c) 2 (d) 4
- (6) યથાર્થ અનુભવ કેટલા પ્રકારના છે ?
 (a) 5 (b) 8 (c) 4 (d) 6
- (7) અન્નભટ્ટના મતે કર્મના કેટલા પ્રકાર છે ?
 (a) 6 (b) 5 (c) 3 (d) 4
- (8) વિષયરૂપ તેજના કેટલા પ્રકાર છે ?
 (a) 5 (b) 6 (c) 4 (d) 3
- (9) સંસ્કાર કેટલા પ્રકારના છે ?
 (a) 4 (b) 5 (c) 3 (d) 6
- (10) આકાશનો ગુણ શું છે ?
 (a) શબ્દ (b) સ્પર્શ (c) ગંધ (d) શીત
- (11) 'દર્શન' શબ્દનો શો અર્થ છે ?
 (a) જોવું (b) વાંચવું (c) લાવવું (d) આપવું
- (12) ભારતીય દર્શન પરંપરામાં કુલ કેટલા દર્શનો માનવામાં આવ્યા છે ?
 (a) 6 (b) 9 (c) 3 (d) 7
- (13) જે વૈદિક પરંપરાને પ્રમાણ તરીકે સ્વીકારે છે તે દર્શનોને શું કહેવાય છે ?
 (a) અવૈદિક (b) નાસ્તિક (c) આસ્તિક (d) નિરીશ્વર
- (14) સંપૂર્ણ ભૌતિકવાદી દર્શન કયું મનાય છે ?
 (a) ચાર્વાક (b) બૌદ્ધ (c) સાંખ્ય (d) ન્યાય
- (15) તર્કસંગ્રહ કઈ દર્શન પરંપરાનો પ્રકરણ ગ્રંથ મનાય છે ?
 (a) ન્યાય (b) સાંખ્ય (c) યોગ (d) વૈશેષિક
- (16) તર્કસંગ્રહ ગ્રંથના રચયિતા કોણ છે ?
 (a) કણાદ (b) સદાનંદ (c) અન્નભટ્ટ (d) પતંજલિ

